

vocem exprimitur. Oratio additur *Deus qui nobis sub Sacramento* sub brevi conclusione *Qui vivis et regnas in sæcula* (1). Aliæ tamen preces etiam recitari possunt, prout necessitas, ratione cujus fit expositio, requirit, ut litanie omnium sanctorum, litanie Lauretanæ, aut alia, modo sint ex approbatis. Sacerdos omnia cantat manibus junctis, assistente aut diacono et subdiacono librum tenentibus; ad orationem prævia facta capitis inclinatione, surgit, et ad *Oremus* caput ss. Sacramento inclinatur (2).

DE BENEDICTIONE DANDA CUM SS. SACRAMENTO.

30. Benedictionem cum ss. Sacramento dari posse, patet ex rituali Romano, quod eandem in delatione ss. Viatici et in fine processionis ss. Sacramenti præscribit; sed nimis frequenter eandem dandam non esse, demonstrant dicta n. 18; quæ enim ibidem de frequenti expositione dicta sunt, majori ratione de frequenti benedictione dicenda sunt. Sic Innocentius XI (3) decernit, quod *in omnibus expositionibus*, de quibus ibidem agitur et de quibus dictum est n. 22, *non possit populo dari, nisi una tantum benedictio cum ss. Sacramento*, in fine scilicet expositionis, prout rituale Romanum etiam unicam tantum in fine processionis ss. Sacramenti præscribit (4). Unde benedictio cum ss. Sacramento, sine speciali indulto, in principio sacrarum functionum, quæ eo exposito celebrantur, dari nequit (5). In expositionibus privatis benedictio cum ss. Sacramento per se numquam dari potest (6).

(1) S. R. C. 29 Mart. 1851, n. 5152, 6.

(2) Vid. Gardellini in instr. Clem. § 24, n. 18 et seq.

(3) In dec. 20 Maji 1682; Syn. Belg. tom. 2, p. 380.

(4) S. R. C. 11 Jul. 1857, n. 5250; 24 Mart. 1859, n. 5285, 4.

(5) S. R. C. 15 Feb. 1873, n. 5531; 28 Ap. 1873, n. 5543; 1 Jul. 1873, n. 5559.

(6) Gardellini instr. Clem. § 36, n. 10 et seq.

Benedictio igitur cum ss. Sacramento dari nequit, quoties accipitur aut movetur; dum ad alium locum defertur, ut de altari ad tabernaculum, et vicissim de tabernaculo ad altare; et multo minus in casu bis dari potest, scilicet ad altare et iterum ad tabernaculum; neque etiam dari potest cum s. pyxide, dum communicatio distribuitur, quando rubricæ benedictionem cum sola manu præscribunt (1). Si omnes istæ et similes consuetudines sine offensione populi simul et semel tolli non possint, easdem tamen paulatim et prudenter abrogare oportet (2).

31. Benedictio cum ss. Sacramento danda est hoc modo: servatis ritibus, de quibus dictum est num. 26 et 27, sacerdos accipit ostensorium aut pyxidem dextra ad nodum supra pedem et sinistra ad pedem, manibus velo coopertis, vertit se ad populum per suam dextram, seu per cornu epistolæ, et cum stat ante populum, ostensorium a parte s. Hostiæ seu pyxidem a parte cuppæ ante pectus seu superiorem partem pectoris tenet; tum elevat illud decenti mora non supra caput sed tantum usque ad oculos, et eodem modo illud demittit infra pectus; mox iterum recta linea illud attolli usque ad pectus, seu usque ad superiorem partem pectoris, deinde linea recta ad sinistrum humerum ducit, et linea recta reducit ad dextrum: et tunc vel statim, ss. Sacramentum ante pectus non reducendo, per cornu evangelii ad altare se vertit, ad ostensorium vel pyxidem deponendum, perficiens circulum sicut dum dicit *Orate fratres*; vel si ei placeat, ss. Sacramentum rursus ante pectus reducit, ibique aliquantulum sistit, quasi peracta ad omnes mundi partes cruce, et ss. Sacramentum etiam venerandum omnibus præbet, tuncque gyrum perficiens se vertendo versus cornu evangelii, ostensorium seu pyxidem super altare collocat (3).

(1) S. R. C. 23 Maji 1835, n. 4599-4748, 1.

(2) Vid. Bened. XIV, in fine instit. 30, et Gardellini in instr. Clem. § 36, n. 11 et seq.

(3) S. R. C. 21 Mart. 1676, n. 2624-2776, 2; vid. Merati p. 4, tit. 12, n. 21; Cavalieri tom. 4, dec. 169; Gardellini in instr. Clem. § 31, n. 12, 44 et 15; Bauldry p. 4, c. 16, art. 3, n. 34.

Notanda sunt sequentia : 1. Benedictio danda est summa cum reverentia, gravitate, et devotione; summopere cavendum est ab omni præcipitancia; et oculi in ss. Sacramentum continuo figendi sunt.

2. Sacerdos corpore et capite semper erectus, et sub linea transversa corpore, capite et pedibus immotus maneat, manus et brachia linea recta solummodo tam longe vertendo, quam commode potest, uti fit, dum in fine missæ datur benedictio; non autem corpus movendo, et ss. Sacramentum infra lineam transversam ante pectus retinendo : ex decreto enim citato 21 Mart. 1676, patet, ss. Sacramentum esse ducendum ad sinistrum humerum, et reducendum ad dextrum; non autem corpus sacerdotis esse movendum et vertendum ad unum et alterum cornu altaris (1).

3. Sub benedictione utendum est pluviali et velo humerali, serico et semper albo, cujuscumque coloris sint paramenta celebrantis (2), quod ita componendum est, ut manus sacerdotis tegat et decenter defluat. Sacra etiam pyxis in benedicendo populo cum eadem, extremitatibus veli humeralis tota cooperta esse debet (3). Velum hoc humerale simile est illi, quo subdiaconus in missa solemniter utitur, quale certo non est velum album, quod in aliquibus locis adhibetur, et ex gossipio ordinarie conficitur solasque sacerdotis manus contegere solet.

4. « In benedicendo populum cum ss. Sacramento celebrans nihil dicere, cantores et musici nihil quoque canere interim debent ad præscriptum ritualis Rom. et cærem. Ep. non obstante quacumque contraria consuetudine » (4). Sic S. R. C. (5) statuit benedictionem dandam esse, non quando pervenitur ad versiculum hymni *Sit et*

(1) Ita Cavalieri tom. 4, dec. 169, II.

(2) S. R. C. 9 Jul. 1678, n. 2715-2864, 6; 26 Mart. 1859, n. 5285, 5; Cærem. Ep. l. 2, c. 33, n. 14. S. R. C. 3 Jun. 1892 ad VIII.

(3) S. R. C. 23 Feb. 1839, n. 4698-4844, 5.

(4) S. R. C. 9 Feb. 1762, n. 4159-4308.

(5) 5 Febr. 1639, n. 977-1124.

benedictio, sed in fine hymni, id est, expletis totaliter hymno, versu *Panem de cælo*, et oratione (1). Organa autem pulsari possunt suavi et gravi sono, sicut fit ad elevationem ss. Sacramenti (2). Ubi tamen usus quædam cantandi invaluit, et sine offensione populi intercipi nequit, tolerari potest juxta Gardellini, modo benedictio non detur infra stropham *Genitori ad sit et benedictio*, ne hæc verba, quæ referuntur ad *Genitori Genitoque*, ad populum referri videantur (3).

Infra benedictionem campanula pulsari potest, ut populus ab altari distans admoneatur (4).

5. « Omissio incensationis conformior est Ecclesiæ praxi » in benedictione cum sacra pyxide, requiritur tamen omnino, quum impertitur benedictio cum ostensorio » (5). An autem a thuriferario ss. Sacramentum infra benedictionem sit incensandum, dubitatur ab una parte ex silentio cærem. Ep. ritualis Rom. et instructionis Clem. quæ cum nihil de hac incensatione dicant, eandem omittendam esse indicant; et contra ab altera parte ex consuetudine incensandi, quæ in multis ecclesiis obtinet. Cum autem hæc incensatio inconveniens dici non debeat, et tendat in honorem ss. Sacramenti; nulla ratio exigit, ut omittatur, præsertim in ecclesiis, in quibus usus eam introduxit (6). Et sic S. R. C. (7) declaravit eandem incensationem *non præscribi, et servandam consuetudinem locorum*.

6. Trina benedictio cum ss. Sacramento propria est Episcopis (8), hancque dare nequeunt dignitates, neque regula-

(1) S. R. C. 23 Maji 1835, n. 4599-4748, 3; 11 Jul. 1857, n. 5250, 3; 26 Mart. 1859, n. 5285, 4; Cavalieri tom. 4, dec. 168, et Gardellini in instr. Clem. § 31, n. 12 et 21.

(2) Gardellini ibidem, n. 12.

(3) Vid. Gardellini loco cit. n. 12, 16-21; Merati p. 4, tit. 12, n. 22; Cavalieri tom. 4, dec. 169, n. III.

(4) Baruffaldus tit. 80, n. 78.

(5) S. R. C. 11 Sept. 1847, n. 4951-5112.

(6) Vid. Cavalieri tom. 4, dec. 170, VII, et Gardellini in instr. Clem. § 31, n. 23.

(7) 11 Sept. 1847, n. 4950-5111, 9; 7 Sept. 1861, n. 5315, 7.

(8) Cærem. Ep. lib. 2, c. 33, n. 27.

res, neque etiam abbates aliique prælati usum pontificalium habentes, nisi pontificalia exercent (1). Item in ecclesiis monialium ubique locorum cujusvis sint ordinis et instituti, omnia speciali ac separata monialium benedictione, unica tantum benedictio præsenti populo impertienda est (2).

32. Benedictio in expositionibus privatis, ut supra dictum est, per se dari non potest: Episcopus tamen permittere potest, ut illa detur cum sacra Pyxide in expositione privata, ubi ea existit consuetudo; permittere etiam potest continuationem memorabilis consuetudinis dimittendi populum cum benedictione ss. Sacramenti in pyxide, ac in festis cum ostensorio, modo nil inconueniens deprehendatur (3); quinimo dare potest facultatem dandi benedictionem (4). Notanda tamen et seruanda sunt sequentia:

1. Pyxis non est collocanda in throno seu sub umbella (5), neque deponenda super altare (6).

2. Benedictio non sæpius, sed semel tantum in die dari debet (7).

3. Requiritur, ut frequens vel saltem sufficiens adsit fidelium numerus.

4. Modus decens et conueniens seruandus est; cerei in altari ardeant (8); duo acolythi teneant cereos seu intorticia, et horum defectu candelæ majorum candelaborum in plano positorum accendantur (9).

5. Sacerdos superpelliceo et stola alba indutus, more solito accedit ad altare, et tabernaculum aperit; sacram

(1) S. R. C. 22 Junii 1675, n. 2583-2735; 13 Junii 1693, n. 3164-3313; 29 Jan. 1752, n. 4075-4224, 7.

(2) Dec. gen. 18 Dec. 1773, n. 4223-4372.

(3) S. R. C. 16 Mart. 1876, n. 5657, 2.

(4) S. R. C. 11 Sept. 1847, n. 4951-5112; Bened. XIV Instit. 30, § *Mos obtinuit*; Gardellini Instr. Clem. § 36, n. 14, etc. De Conny liv. 2, ch. 20, VI.

(5) S. R. C. 22 Mart. 1817, n. 4384-4534, 2 not.; 23 Maji 1835, n. 4599-4748, 4; Bened. XIV *ibid.*; Gardellini *ibid.*

(6) S. R. C. 23 Sept. 1837, n. 4666-4815, V, q. 3.

(7) Bened. XIV *ibid.* Gardellini *ibid.* n. 24 et 26; De Carpo p. 3, n. 203.

(8) Bened. XIV *ibid.* Gardellini *ibid.* n. 24.

(9) Bened. XIV *ibid.*

Pyxidem non extrahit, sed eam velo coopertam, fidelium oculis expositam, in tabernaculo aperto relinquit; genuflectit, descendit, et super infimo altaris gradu genuflexus, recitat *Tantum ergo, Genitori, v. Panem de cælo*, ac stans dicit orationem *Deus qui nobis*. Si plures recitandæ sint preces, dicuntur ante *Tantum ergo*. Post orationem ss. Sacramenti velo humerali assumpto, ascendit ad tabernaculum, genuflectit, sacram Pyxidem accipit, eamque extremitatibus veli humeralis totaliter cooperit (1); tum se vertit ad populum, et more solito dat benedictionem cum sacra Pyxide cooperta; qua data eam in tabernaculum reponit, genuflectit, et tabernaculum claudit.

Hinc cum a S. R. Congregatione quæsitum esset, an, si sacerdos post missam, imposito sibi velo humerali, extrahat ss. Sacramentum, cum eo populum immediate benedicat, illudque recondat, quin prius vel postea aliquid dicat vel cantet, hujusmodi usus retineri possit? respondit: Usus, prout exponitur, non licere (2).

Not. 1. Non requiri ad hanc benedictionem, ut aliæ preces præcedant. Decreta et auctores citati harum mentionem non faciunt. 2. Neque ut incensum adhibeatur, aut pluviale assumatur (3); si autem benedictio cum ostensorio impertiatur, præscribuntur pluviale, incensum et cantus.

MISSA PRIVATA CORAM SS. SACRAMENTO EXPOSITO.

33. Prænotandum alias rubricas quoad missam sive privatam sive solemnem in missali non extare, quam illas, quæ habentur in rubricis gen. tit. XVII, n. 1, in feria quinta in cœna Domini et feria sexta parasceves, quæ proinde habentur tanquam regulæ cujusque missæ celebratæ coram exposito ss. Sacramento.

(1) S. R. C. 23 Feb. 1839, n. 4698-4844, 5.

(2) S. R. C. 7 Julii 1876, n. 5666, 1.

(3) S. R. C. 22 Jan. 1701, n. 3426-3575, 5; 11 Sept. 1847, n. 4951-5112.

1. Sacerdos accedens ad altare, in quo ss. Sacramentum est expositum, tegit caput bireto ut alias; sed veniens in conspectum ss. Sacramenti, parumper consistens, caput detegit, et biretum ministro porrigit, tuncque progreditur (1).

2. Perveniens ad altare, flectit utroque genu cum capitis inclinatione in plano ante infimum gradum (2).

Sacerdos bis flectit utroque genu in plano, hic in accessu ad altare, et post missam ante discessum ab altari: alias genuflectit unico genu, et in infimo gradu altaris, quotiescumque ibidem genuflectere occurrit (3). Sic flectit unico genu tantum, et super infimum gradum altaris, dum ab altari descendit, ut missam incipiat (4).

Similiter minister in accessu et recessu utroque genu flectere debet, unico autem tantum genu intra missam (5).

3. Quandocumque sacerdos accedit ad medium altaris, vel recedit a medio, vel transit per medium, flectit unico genu, etiamsi modo sit inclinatus, aut mox se inclinare debeat, vel osculum altaris sit faciendum. Item quotiescumque se vertit ad populum ad dicendum *Dominus vobiscum* et *Orate fratres*, genuflectit, antequam se vertat, et postquam reversus sit.

Not. igitur sacerdotem, dum dicta confessione ascendit ad altare, non genuflectere super infimum gradum altaris, antequam ascendat, sed in ipso accessu ad altare, ante orationem *Oramus te Domine*.

4. Sacerdos bis genuflectit, dum inter accessum ad medium altaris et recessum mora habetur, ut in primo accessu ad altare, et deinde cum, calice super corporale posito, ad missale aperiendum discedit; ante et post orationem *Oramus te*, ante et post *Munda cor*; nisi mora sit brevissima, ut in

(1) S. Alph. de Ligorio de caerem. m. cap. 16, n. 1.

(2) S. R. C. 12 Nov. 1831, n. 4520-4669, ad 51 et 53; Caerem. Ep. lib. 1, c. 12, n. 9; Gardellini in instr. Clem. § 30, n. 25, aliique communiter.

(3) Ita dec. cit.

(4) Merati p. 2, tit. 14, n. 19, ad 5; Cavalieri tom. 4, cap. 8, § 30, n. 14; Gardellini in instr. Clem. § 30, n. 26.

(5) S. R. C. 7 Julii 1877, n. 5702, VI.

accessu ad altare ad dicendum *Dominus vobiscum*, in quo casu licet osculum altaris intercedat, semel tantum genuflectit; item in fine missæ dicto evangelio semel tantum genuflectit in accessu ad medium, antequam calicem accipiat, non autem postquam acceperit.

5. Prima sacerdotis actio in accessu ad medium altaris, et ultima in discessu debet esse genuflexio (1). Inde sequitur: 1° dum sacerdos est in medio altaris et se vertere debet ad populum; prius osculatur altare, deinde genuflectit, et tum se vertit ad populum: et 2° dum contra sacerdos ad medium altaris accedit ad dicendum *Dominus vobiscum*, prius genuflectit, deinde osculatur altare, et tunc se vertit.

6. Omnes oculorum elevationes et capitis inclinationes, quæ alias ad crucem diriguntur, etiam infra evangelium, ad ss. Sacramentum tanquam objectum dignius dirigendæ sunt. Item in evangelio s. Joannis ad *Verbum caro factum est* sacerdos genuflectit versus ss. Sacramentum (2). Quod pariter facit in quacumque alia simili occasione, in qua genuflectendum est, sive in cornu evangelii sive in cornu epistolæ (3).

7. Sacerdos semper cavere debet, ne unquam terga vertat ss. Sacramento: adeoque se vertens ad populum ad dicendum *Dominus vobiscum* et *Orate fratres*, aut descendens ab altari, se aliquantulum retrahit a medio altaris versus cornu evangelii, et se vertit aut descendit humeris versis ad cornu evangelii et facie versa ad cornu epistolæ; non perficit circulum ad *Orate fratres* et ad benedictionem in fine missæ, sed conversus ad populum, ut jam dictum est, ad altare revertitur per eandem viam, scilicet ad *Orate fratres* ad medium altaris ibidem genuflectendo, et ad benedictionem in fine missæ ad cornu evangelii, ut infra dicetur ad 10.

8. Ad lotionem manuum post offertorium sacerdos descendit

(1) Ita memoriale rit. pro minoribus ecclesiis in cœna Dom. c. 2, n. 21. Gardellini in instr. Clem. § 30, n. 13; Merati p. 2, tit. 14, n. 19 ad 28; Cavalieri tom. 4, c. 8, § 30, ad VI.

(2) Memoriale rit. pro minoribus ecc. in cœna Dom. c. 2, § 1, n. 21.

(3) Merati p. 2, tit. XIV, n. 16.

e gradibus altaris in planum, ubi faciem versus altare ad populum convertit, ne tergum vertat ss. Sacramento, lavat digitos, et manutergio super brachium sinistrum ministri posito detergit (1). Si tamen ecclesiae consuetudo sit, quod manus laventur more solito in supremo gradu altaris seu in suppedaneo, servetur consuetudo, dummodo caveatur, ne terga vertantur ss. Sacramento (2).

9. Ad ablutionem digitorum post communionem convenit, ut sacerdos e medio altaris recedat ad cornu epistolae, genuflectendo ante recessum et post reditum (3).

10. In fine missae post verba *Benedicat vos omnipotens* sacerdos caput non inclinatur, sed genuflectit. Post datam benedictionem per suam dextram revertitur, ut supra dictum est ad 7. non ad medium altaris, neque iterum genuflectit, sed immediate transit ad cornu evangelii: cum enim benedictionem in cornu evangelii dederit, et ibi evangelium mox legere debeat; non est necesse ad medium altaris reverti et genuflectere.

11. Pro ultimo Evangelio varii auctores docent quod celebrans, quandocumque expositum est in Altari ss. Sacramentum in tabernaculo aut in throno, cum nec liber nec tabella adsit, vel sola tabella longius distans, omittere debeat signum Altaris; sed contrariae opinioni favet responsum S. R. C. ad dubium sequens: "An in Missis coram ss. Sacramento exposito, ad initium Evangelii s. Joannis, signari debeat Altare?" S. R. C. rescribendum censuit: "Posse" (4).

Celebrans, cum dicit: *Et Verbum Caro factum est*, genuflectit versus ss. Sacramentum, ut dictum est ad 6.

12. Finita missa sacerdos flectit utroque genu cum capitis inclinatione in plano, ut dictum est supra ad 2, et dum est extra conspectum ss. Sacramenti, parumper consistens, caput tegit bireto.

(1) Juxta rubricas missalis fer. 6 parasceves et dec. 22 Aug. 1682, n. 2843-2992.

(2) S. R. C. 12 Nov. 1831, n. 4520-4669, 52.

(3) Vid. tom. 1, n. 270.

(4) S. R. C. 30 Dec. 1881, n. 5830, XIV.

34. Sacra communio ad altare, in quo ss. Sacramentum est expositum, non est distribuenda (1), nisi in tabernaculo solito expositum sit, et hoc infra distributionem claudatur: distributio enim impedit, quominus debitae fiant reverentiae, quae tamen, exposito ss. Sacramento, ad unguem servandae praescribuntur. Si autem aliud non habeatur altare, et ss. Sacramentum in throno extra tabernaculum expositum sit; necessitas exigere potest, ut ad idem etiam altare distribuatur communio. In hoc casu sacerdos se sistit ad cornu evangelii, dum dicit: *Ecce Agnus Dei*, et infra distributionem solummodo attendit ad Sacramentum, quod praemanibus tenet, nulla habita ratione expositionis, quae fit in altari, cavendo tamen, quantum fieri potest, ne tergum vertat ss. Sacramento exposito; ideoque ab altari descendit per gradus versus cornu evangelii, in utroque latere mensae communionis se vertit uti ad *Lavabo* in missa expositionis, facie ad altare et tergo ad populum conversis, et finita distributione ac pyxide in tabernaculo recondita, eoque clauso, dat benedictionem in cornu evangelii (2).

35. Missae celebratio et communionis distributio simul ad idem altare a diversis sacerdotibus fieri non possunt: sunt enim functiones, quarum utraque altaris usum requirit, et una alteram impedit; atque reverentiae ss. Sacramento debitae neque a celebrante neque a distribuyente communionem exhiberi possunt, sicut oportet. Excipiendus tamen est casus, in quo aliud deest altare, et celebrandi occurrit necessitas, v. g. si in ecclesia, in qua unicum est altare, die dominica magna multitudo communionem exspectet, et populus congregatus sit ad missam audiendam. In hoc casu celebranti servanda sunt sequentia: juxta plures auctores (3) se gerit, ac si coram Summo Pontifice celebret; et proinde ter in plano utroque genu ante ss. Sacramentum genuflectit, 1° in accessu ad altare, 2° in descensu ut missam incipiat,

(1) S. R. C. 12 Nov. 1831, n. 4528-4677.

(2) Conferentiae ecclesiast. Dioec. Mechl. 1871, Lit. IV.

(3) Janssens, p. 1, II, tit. 15.

et 3° finita missa ante discessum ab altari; et bis unico genu, 1° dicta confessione post *Oremus* in plano, antequam ad altare ascendat, dicturus *Aufer a nobis*, et 2° in fine missæ dicto *Benedicat vos omnipotens Deus*, celebrans se convertit ad sacerdotem distribuentem sacram communionem, flectit unico genu, statim surgit, et prosequitur *Pater et Filius* etc. benedicens adstantes a parte, ubi non est sacerdos cum s. pyxide. Item si distributio inchoetur, cum celebrans ad altare pervenerit, antequam dicere inceperit *In nomine Patris*, tunc ad unum aut alterum latus altaris genuflectit utroque genu, donec distributio finita et tabernaculum clausum fuerit, vel saltem donec sacerdos communionem distribuere inceperit, si ea communicantium sit multitudo, ut expectandum non videatur. Si distributio inchoetur finito evangelio ultimo, similiter ad latus altaris genuflectit, donec distributio finita et tabernaculum clausum fuerit; vel si plures sint communicandi, debitis factis reverentiis discedere potest. Si autem distributio inchoetur, cum celebrans dixerit *In nomine Patris*, tunc sacerdote accedente ad tabernaculum aperiendum, vel ipsemet illud aperit, et pyxidem extrahit, vel genuflectit utroque genu, modo canonem non inceperit; si enim hunc inceperit, illum prosequitur et non genuflectit: et si orationem, epistolam, evangelium aut aliam partem inceperit, præstat etiam non genuflectere, donec finierit. In omni autem casu, quo est in medio altaris, aliquantulum e medio recedere potest, nisi per consecrationem, communionem aliamve actionem impediatur. Item semper cavere debet, quantum fieri potest, ne tergum vertat ss. Sacramento.

Distribuenti communionem, sive parochus sive cuilibet alii notanda et servanda sunt sequentia: caveat quantum potest, ne missam interrumpat, nec celebrantem impediatur aut perturbet; ideoque ad altare ascendat ex ea parte, in qua missale non ponitur, et non accedat tempore quo celebrans aliquam exercet actionem, quam interrumpere non potest, sed expectet, donec celebrans e medio commode recedere possit. Infra distributionem solummodo attendat ad Sacra-

mentum, quod in manibus tenet, præterquam sub consecratione et elevatione; tunc non quidem genuflectat, sed sistat versus altare cum pyxide in manibus, donec peracta sit elevatio (1).

MISSA SOLEMNIS CORAM EXPOSITO SS. SACRAMENTO.

36. 1. Quæ num. 33, dicta sunt de missa privata coram exposito ss. Sacramento, etiam in missa solemnè servanda sunt: sic tam diaconus et subdiaconus, quam celebrans, semper cavere debent, ne umquam ss. Sacramento terga vertant; ideoque se vertentes aut descendentes ab altari, se aliquantulum a medio retrahere, et lateraliter seu facie ad medium altaris versa descendere debent. Quamvis autem num. 33, ad 5, dictum sit, primam sacerdotis actionem in accessu ad medium altaris esse genuflexionem, aliquando tamen quoad diaconum habetur exceptio, ut dum ante *Pater noster* ad dextram celebrantis accedit, prius calicem discooperit, ut deinde simul cum celebrante genuflectat.

2. Celebrans et ministri in conspectu ss. Sacramenti caput semper detectum habent: unde venientes in ejus conspectum se discooperiunt, et bireta ministris tradunt, vel tenent ante pectus: ac pariter in decessu ab altari se tantum cooperiunt, postquam e conspectu ss. Sacramenti transierint.

3. Celebrans, diaconus et subdiaconus bis flectunt utroque genu cum capitis inclinatione in plano ante infimum gradum altaris, 1° in primo accessu ad altare, quo facto statim missam sine alia inclinatione exordiuntur, et 2° finita missa, antequam ab altari discedant; reliquæ autem genuflexiones infra missam, cum ad altare accedendum vel ab eo recedendum est, fiunt super infimum gradum altaris, et unico tantum genu (2).

(1) Conferentiæ ecclesiast. Dioc. Mechl. 1871, Liturg. III.

(2) S. R. C. 12 Nov. 1831, n. 4520-4669, ad 51 et 53; Merati p. 2, tit. 14, n. 6; Cavalieri tom. 4, c. 8, § 30, n. 2; Gardellini in instr. Clem. § 30, n. 7.